

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle**E 58/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029**

Elinkeinoelämän keskusliitto, EK kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto ja tulla kuulluksi E-kirjeestä Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi.

EK pitää hyvänä, että hallitus on valmistellut Suomen avaintavoitteet EU-vaikuttamisen osalta koko tulevan EU-vaalikauden ajalle, ja että sen rinnalla laaditaan myös ajantasaiset tavoitteet ja vaikuttamisstrategiat kullekin vuodelle. On tärkeää, että Suomen EU-vaikuttamista kehitetään ennakkoivampaan ja aloitteellisempaan suuntaa.

EK:n näkemyksen mukaan E-kirjeen Suomen kantaosiossa esitetyt päälinjat ovat kannatettavia, samoin kuin lähtökohta, että Suomi toimii jäsenvaltiona aktiivisesti, luottamusta herättävästi ja ratkaisuhakuisesti.

Suomen tavoitteet globaalisti vahvasta ja toimintakykyisestä unionista sekä perusoikeus- ja demokratiapolitiikan ja oikeusvaltioperiaatteen toteuttamisen jatkamisesta ovat erittäin kannatettavia.

EK:n näkemyksen mukaan Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistaminen Suomen pääprioriteettina on ensiarvoisen tärkeää, samoin kuin kokonaisturvallisuuden vahvistaminen ja puhtaan siirtymän edistäminen.

Euroopan on tultava johtavaksi ratkaisutoimittajaksi globaalissa vihreässä siirtymässä. Puhtaille teknologioille, palvelumalleille ja älykkäille ratkaisuille ja tuotteille tulee olemaan suurta kysyntää maailmanlaajuisesti, ja suomalaisyritykset ovat erittäin hyvissä asemissa näitä ratkaisuja tarjoamaan.

On tärkeää, että reilut ja toimivat sisämarkkinat pysyvät strategisen kilpailukyvyn keskiössä. Valtiontukikilpailun osalta olisi kuitenkin merkityksellistä, että tilapäisistä joustoista eroon pääsemiseksi Suomella olisi valmius tarjota muita vaihtoehtoisia ratkaisuvaihtoehtoja investointien toteutumisen edistämiseksi. Tällainen ratkaisu voisi olla esimerkiksi uuden, strategisesti tärkeisiin investointeihin kohdennettavan EU-rahoitusvälineen luominen.

EK tukee E-kirjeessä esitettyä Suomen kantaa puhdasta siirtymää koskien. EK pitää tärkeänä, että EU-sääntely mahdollistaa kaikkien uusien ilmastoteknologioiden kehityksen ja käyttöönoton, kuten on todettu myös komissio 2040-tiedoannossa. Suomen kannalta tällaisia keinoja ovat esimerkiksi tekniset nielut eli hiilidioksidin talteenotto, varastointi ja uudelleenkäyttö. EK katsoo, että päästövähennysten lisäksi on tärkeää luoda riittäviä EU-tason kannustimia hiilinielujen aikaansaamien poistumien kasvattamiseksi sekä teknisten nielujen käyttöönoton vauhdittamiseksi. Lisäksi on tärkeää tarkastella kannusteita ja laskentasaäntöjä, joilla voidaan edistää erityisesti bioperäisen hiilidioksidin talteenottoa, hyödyntämistä ja varastointia.

EK korostaa, että vihreä siirtymä moninkertaistaa puhtaan sähkön käytön. Siksi EU:n energiankulutuksen vähennystavoite tulee kohdistaa vain fossiiliseen energiaan tai

tavoite tulee muuntaa energiatehokkuutta edistämään. Tämä on Suomen kannassa hyvin huomioitu. Suomen kannan mukaisesti EK korostaa, että unionissa on jatkettava johdonmukaisesti ilmastonmuutoksen vastaisia ja luonnon monimuotoisuutta vahvistavia politiikkatoimia huomioiden kestävän kehityksen periaatteet.

Suomen kanta rajaa investointien edistämistarpeen puhtaaseen energiaan. EK:n näkemyksen mukaan vihreän siirtymän mahdollisuudet suomalaisille yrityksille ovat merkittävät, puhtaan energian käytön lisäksi Suomelle tärkeää ovat investoinnit energian varastointiin sekä päästöttömän energian hyödyntämiseen teollisuudessa korvaamaan fossiilisia raaka-aineita, kuten terästeollisuudessa ja vetytalouden eri sovellutuksissa. Toimintaympäristöön tarvitaan nyt kasvu- ja investointimyönteisiä uudistuksia, jotta yritysten olisi helpompi saada liikkeelle energiahankkeiden ohella myös teollisuuden tuotantoinvestointeja. EK:n näkemyksen mukaan edellä mainittu tulisi heijastua voimakkaammin Suomen kannassa.

Lainsäädännössä on jätettävä tilaa uusille innovaatioille ja yritysten omaehtoiselle vastuullisuustyön kehittämislle. Vihreän siirtymän investointien toteutumiselle EU-ympäristölainsäädännössä olevat esteet ja hidasteet on tunnistettava ja purettava. Myös lupamenettelyjen ennakoitavuutta on parannettava.